

دوتا ۳۷۷	عهد عتیق ۳۶
	انبیاء کوچک: زکریا، یوئیل، ملاکی
T = معلم ۱ (تعلیم توسط معلم ۱)	

(T) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید. ما انبیاء اصطلاحاً کوچک را به ترتیب زمانی زندگیشان مطالعه خواهیم کرد. امروز سه پیامبر یعنی زکریا، یوئیل، ملاکی را به شما معرفی خواهیم نمود. آنها در طول قرون پنجم و ششم قبل از میلاد نبوت می‌کردند.

کتاب زکریا

نکته اول. "نویسنده، دریافت‌کنندگان و تاریخ تألیف کتاب زکریا".

زکریا یازدهمین پیامبر از میان دوازده پیامبر کوچک است. معنای اسم "زکریا"، "خداوند به یاد آورده است" می‌باشد. او با حجی نبی معاصر بوده و از سال ۵۲۰ قبل از میلاد به بعد نبوت کرد (۷: ۱).

نکته دوم. "پیام اصلی کتاب زکریا".

اول. "دعوتی برای توبه" (۱: ۱-۶).

با وجود بازگشت اسرائیل از تبعید، خشم خدا از اسرائیل برداشته نشده بود. خداوند از طریق زکریای نبی پیام خود را اعلام کرد، "به سوی من بازگردید، و من نیز به سوی شما باز خواهم گشت".

دوم. هشت رویا (۱: ۷ تا ۶: ۸).

یک. "مردان اسب‌سوار در حال گزارش دادن به فرشته خداوند". این مردان اسب‌سوار دیده‌بانی بودند که به سراسر زمین رفته و گزارش داده بودند که همه اقوام همچنان بدون خدا و بدون ترس زندگی می‌کنند. این برای قوم خدا، که توقع داشتند داوری خدا بر اقوام فوراً جاری شود، مایه یأس بود. فرشته خداوند در اینجا نقش واسطه بین خدا و انسان را ایفا می‌کند، یعنی معرف شخصیت دوم خدایی با شخصیت سه‌گانه است. او میانجی قوم خدا است، و از خدا می‌پرسد تا فرا رسیدن زمان نجات چقدر طول خواهد کشید. خدا پاسخ می‌دهد که این زمان نزدیک است. او برای نجات قوم خود و تنبیه ملت‌ها وارد عمل خواهد شد. پیام این است که قوم خدا دارای یک میانجی هستند.

دو. "چهار شاخی که آهن‌گران بدور می‌اندازد". پیام این است که کسانی که به قوم خدا ظلم کنند نابود می‌شوند.

سه. "مردی با چوب انداز مگیری و فرشته تعبیرکننده". پیام این است که حاکمیت قوم خدا به همراه خود خدا که در میان آنان قرار دارد، بین ملت‌ها گسترده خواهد شد. " این رویا با نبوتی در مورد ویرانی بابل و سربلندی اسرائیل دنبال می‌شود". ۲: ۱۰-۱۳ نصیحتی است از سوی نبی خطاب به یهودیان ساکن در اورشلیم، برای اینکه شاد باشند زیرا جلال خداوند، که آنرا در رویای حزقیال از معبد بیان داشته بود، باز می‌گردد (حزقیال ۹: ۳؛ ۱۰: ۴؛ ۱۸: ۱۱؛ ۲۲: ۲۲). مردمان بسیاری از اقوام جهان به قوم خدا یعنی اسرائیل ملحق می‌شوند. همانند اشعیا ۲: ۲-۴؛ ۲۳: ۴۵؛ این پیشگویی آشکاری است در مورد اینکه ملل غیریهودی نیز در نجات خداوند سهم دارند، هر چند که این نبوت هنوز هم به روش عهد عتیق، مقید به قوم اسرائیل بیان می‌شود. بنابراین، خدا نقشه خود را برای داشتن قوم برگزیده‌ای که به عنوان میراث او، در سرزمین مقدس ساکن شوند، عملی می‌کند.

چهار. "یوشع، کاهن اعظم به عنوان نشانه‌ای برای اسرائیل تقدیس می‌شود". پیام این است که گناه قوم خدا در آینده در تنها یک روز برداشته می‌شود.

پنج. "چراغان طلایی و درختان زیتون". چراغان معرف قوم خداست. روغن نشانگر روح‌القدس می‌باشد. و دو درخت زیتون و روغن دانه‌ها نمایانگر آسمان است که هر توانایی باید از آن بیاید. روح‌القدس با قوم خدا خواهد بود و قدرت او با هر کوهی از مخالفتها برابری خواهد کرد. پیام این است که قوم خدا توانایی خود برای بنا کردن کلیسا و قدرت خود جهت اجرای امور عالی را از روح روشن‌گر و همیشه پیروز خدا به دست می‌آورند.

شش. "طومار در حال پرواز". پیام این است که گناه قوم خدا کاملاً از بین رفته و سرزمین تقدیس خواهد شد.

هفت. "زن درون بشکه". پیام این است که گناه قوم خدا کاملاً محو و سرزمین تقدیس خواهد شد.

هشت. "چهر عرابه". آنها نماد روح خدا هستند (۶: ۸) که بر همه جای جهان فرود آمد تا داوری کند (۱: ۲۰؛ ۲: ۶-۷؛ اشعیا ۴: ۴) و نجات دهد (۴: ۶). در مقایسه با رویای اول، که در آن جهان در آرامش و صلح است (۱: ۱۱)، این رویا می‌آموزد که هر جا روح خدا فرود آید این آرامش تن‌آسا به پایان می‌رسد، و یهودی و غیریهودی هر دو به سوی خدای زنده رو می‌کنند (۸: ۸ و ۲۲). پیام این است که روح خدا برای داوری و نجات به همه جای دنیا می‌رود.

سوم. "عملی نمادین" (۶: ۹-۱۵).

تبعیدشدگان برای بازسازی معبد، از بابل هدایای نقره و طلا آوردند (حزقیال ۸: ۲۵-۳۰؛ نحμία ۷: ۷۰-۷۲). نبی تاجی تهیه و بر سر یوشع کاهن اعظم گذاشت. این اعلانی بود در باره مسیح موعود (۳: ۸). مسیحی موعود شاخه‌ای خواهد بود که از کنده‌ای کوچک جوانه می‌زند. زروبابل معبد دوم را ساخت که موقتی بود، در حالیکه مسیح موعود معبد آینده را بنا می‌کند. او هم کاهن و هم پادشاه خواهد بود و این دو وظیفه را با هماهنگی در هم خواهد آمیخت (۶: ۱۳؛ مزمور ۱۱۰: ۴). بزرگی و اقتدار از آن این مسیح آینده است. تاجی در معبد آویخته شد، که سمبل نبوتی بود در مورد زمانی که مردم، اعم از یهودی و غیریهودی (۲: ۱۱)، از دوردست آمده و در بنای معبد آینده کمک می‌کنند. عهد عتیق تنها قادر بود این معبد آینده را بر مبنای

مکاشفه و تصویرسازی عهد عتیق توصیف کند. با اینحال به کمک مکاشفه عهد جدید ما می‌دانیم که این معبد آتی معبدی روحانی، یعنی کلیسای مسیح خواهد بود (حجی ۲: ۹؛ افسسیان ۲: ۱۸-۲۲؛ اول پطرس ۲: ۴-۱۰؛ عبرانیان ۳: ۶).
چهارم. "پیش‌بینی‌ها و وعده‌هایی در مورد آینده صهیون و رد شدن و جلال یافتن شبان و پادشاه آن" (فصل ۹-۱۴).
 فصول ۹-۱۰ دربرگیرنده نبوت‌هایی درباره بازگشت ادامه‌دار افراد در تبعید و مسیح آینده می‌باشند. فصل ۱۱ شامل پیشگویی‌هایی درباره داوری اسرائیل با توجه داوری جهان است. خداوند خود شبان اسرائیل بود. اما قصور اسرائیل در درک نقش شبانی خداوند، که در اثر رد کردن مسیح موعود، یعنی عیسی مسیح، توسط اسرائیل به اوج خود رسید، منجر به آن شد که خداوند عملکرد خود به عنوان شبان را کنار گذارد. هنگامی که خداوند بالاخره نقش خود به عنوان شبان کل جهان را کنار گذارد، یعنی زمانی که خداوند عوامل خود بنام «لطف» و «اتحاد»، که نمایانگر حسن‌نیت او نسبت به مردم و هماهنگی بین مردم هستند، را نقض کند، آنگاه پایان جهان فرا خواهد رسید. فصول ۱۲-۱۳ محتوی نبوت‌هایی درباره نجات اسرائیل هستند، که تنها از طریق مسیح آینده امکان‌پذیر خواهد بود. مسیح آینده بر روی صلیب می‌خکوب خواهد شد. فصل ۱۴ شامل نبوت‌هایی در رابطه با بازماندگان اقوامی است که در نجات باقیمانده اسرائیل، سرکوب عظیم نهایی، روز داوری نهایی که در آن قوم خدا جان سالم بدر برده و دشمنان خدا دچار بلا می‌شوند، و برخی از جنبه‌های تازه شدن زمین، سهیم خواهد بود.

نکته سوم. "تقسیم‌بندی کتاب زکریا".

به کتاب زکریا می‌توان این عنوان را دارد: "جلال آتی صهیون و شبان و پادشاه آن." این کتاب دارای پنج بخش است: "بخش یک": فصل ۱: ۱-۶. دعوت به توبه. "بخش ۲": فصول ۱: ۷ تا ۸: ۸. هشت رویا. "بخش سه": فصل ۶: ۹-۱۵. عملی نمادین. "بخش ۴": فصول ۷: ۱ تا ۸: ۲۳. پاسخی به پرسش درباره ایام روزه. "بخش پنج": فصول ۹ تا ۱۴. پیش‌بینی‌ها و وعده‌هایی در مورد آینده صهیون و رد شدن و جلال متعاقب شبان و پادشاه آن.

کتاب یونیل

نکته اول. "نویسنده، دریافت‌کنندگان و تاریخ تألیف کتاب یونیل".

یونیل دومین پیامبر از میان دوازده پیامبر کوچک است. "یونیل" یعنی "خداوند خداست". یونیل احتمالاً شهروند پادشاهی یهودیه جنوبی بود. وی در پادشاهی یهودیه جنوبی کار کرد، ولی با توجه به اینکه یهودیه را اسرائیل می‌نامید (۳: ۱-۲) پس بر علیه تمام قبایل اسرائیل نبوت می‌کرد. اکثر محققین عقیده دارند که وی بعد از تبعید، بین سالهای ۵۰۰ و ۴۰۰ قبل از میلاد، نبوت می‌کرد. عناصر اصلی توقع اسرائیل از زمان آخر (آخرت شناسی) کمی قبل، در طول و بعد از تبعید عبارت بودند از: "روز خداوند" (۱: ۱۵؛ ۲: ۱؛ ۳: ۱۴)، بازگشت از تبعید (۲: ۲؛ ۳: ۲-۱)، بازسازی شهر و سرزمین (۳: ۱)، ریختن روح‌القدس (۲: ۲۸-۲۹)، نجات واقعی بازمانده (۲: ۲۳)، داوری اقوام (۳: ۲ و ۱۲)، تغییرات شگرف در طبیعت (۲: ۳۰-۳۱؛ ۳: ۱۰-۱۶)، و بالاخره آسمان و زمینی تازه که بر مبنای باروری شکوهمند سرزمین (۳: ۱۸)، آبادی ابدی اورشلیم جدید و اسرائیل تازه (۳: ۲۰) و ساکن شدن جاودانی خداوند در صهیون (۳: ۱۷)، توصیف می‌شود. بنابراین کتاب یونیل طلایه‌دار ادبیات مکاشفه‌ای یهود در باره زمان آخر (مکاشفات) در قرون واپسین قبل از مسیح محسوب می‌شود.

نکته دوم. "پیام اصلی کتاب یونیل".

اول. "مراحل مصیبت‌بار قبل از روز خداوند و انگیزش‌هایی جهت توبه".

فصل ۱ بلای ملخی را شرح می‌دهد که بیشتر سرزمین را در بر گرفته است. فصل ۲ بلای ملخ را به عنوان تهدیدی برای شهر اورشلیم توصیف می‌کند که در حال رخ دادن یا در شرف وقوع بود و عاقبت با روز خداوند هم‌زمان می‌شود. پس، با آنکه بلای ملخ بلایی واقعی بود، توصیف در فصل ۲: ۱۰-۱۱ به عناصر روز آخر (آخرت‌شناسی) می‌پردازد و هشدار می‌دهد که روز خداوند می‌شود (۱: ۱۵؛ ۲: ۱). یونیل پیامبر با استفاده از روز خداوند اسرائیل را تهدید می‌کند، زیرا می‌خواهد آنها را از خواب بیدار کند.

دوم. "توبه باعث پایان یافتن مصیبت خواهد شد".

فصل ۲: ۱۸-۲۷ توصیفی تاریخی نبوده، بلکه پیامی نبوتی است. یونیل نبی پیشگویی می‌کند که اگر اسرائیل توبه کند چه اتفاقی خواهد افتاد. هدف این بود که پیشگویی پایان یافتن بلا، اسرائیل را بیش از پیش تشویق به توبه کند. اگر اسرائیل توبه کند، خداوند برای زمین خود به غیرت خواهد آمد و بر قوم خویش شفقت خواهد نمود (۲: ۱۸).

سوم. "روز خداوند با ریختن روح‌القدس آغاز می‌شود".

یونیل با پیشگویی روز خداوند اسرائیل را به توبه ترغیب می‌کند. روز خداوند با ریختن روح‌القدس آغاز خواهد شد. مطابق با اعمال ۲: ۱-۳۳، این امر عملاً در روز پنطیکاست تحقق یافت. از آن زمان به بعد، انجیل نجات موعظه شد و هنوز هم موعظه می‌شود. و هر که خداوند را بخواند قطعاً نجات خواهد یافت (۲: ۳۲؛ رومیان ۱۰: ۱۲-۱۳).

چهارم. "روز خداوند با داوری نهایی پایان می‌یابد".

یونیل با پیشگویی داوری نهایی اسرائیل را تشویق به توبه می‌کند. تنها در اورشلیم و فقط برای آنانی که خداوند را بخوانند نجات وجود خواهد داشت، زیرا تمامی اقوام در داوری نهایی خدا نابود خواهند شد.

پنجم. "عهد عتیق در پرتو تعالیم عهد جدید نبوت می‌کند".

یک. "ملت اسرائیل و ملل دیگر". چون نبوت عهد عتیق از نقشه خدا برای غیریهودیان آگاهی نداشت (افسسیان ۳: ۲-۶)، پس پیامبران جلال آتی ملکوت خدا را تنها به صورت آنچه در و از طریق اسرائیل و نهادهای آن رخ می‌داد، توصیف

می‌کردند. آنها مسیح آینده را بر اساس ظهور وی برای ملت اسرائیل وصف کردند (۳: ۱ و ۲۰). ملکوت آتی خدا را با توجه به اسرائیل، صهیون یا اورشلیم شرح دادند. پرستش خدا در آینده را برحسب معبد عهد عتیق و مراسم آن توصیف کردند. داوری آتی را براساس داوری اقوام غیریهودی توضیح دادند (۳: ۲ و ۱۲ و ۱۴). و زمین جدید آینده را با توجه به تجدید سرزمین اسرائیل وصف کردند (۳: ۱۷-۱۸). بنابراین مکاشفه عهد عتیق به هویت ملی قوم اسرائیل محدود می‌شد، که اسرائیل را قوم خدا دانسته و سایر اقوام را قوم خدا نمی‌پنداشتند. سایر ملل را دشمن می‌دانستند، زیرا بت‌پرستی را ترویج می‌دادند و تلاش می‌کردند اسرائیل را نابود کنند. یوئیل نبی پیشگویی کرد که اسرائیل ترمیم خواهد شد، لیکن اقوام دیگر در دره پهوشافاط داوری خواهند شد (۳: ۲ و ۱۲ و ۱۴). با توجه به مکاشفه عهد جدید، «اقوام» در عهد عتیق مترادف است با «جهان شرور» در عهد جدید، آن چنانکه در یوحنا ۱۵: ۱۸-۲۵ توصیف شده است. و «اسرائیل» عهد عتیق معادل است با «قوم خدا» در عهد جدید، که بر اساس تعلیم مکاشفه ۵: ۹ از همه ملل جهان گرد هم آمده‌اند.

یو. "روز خداوند". نبوت عهد عتیق تمام رویدادهای زمان آخر را به صورت یک واقعه بزرگ در «روز خداوند» نگریست. آنها احیای اسرائیل را مستقیماً مرتبط با روز خداوند در نظر گرفتند. روز خداوند دیدگاه کتاب مقدس درباره تاریخ را تعلیم می‌دهد. از آنجایی که برای خداوند هزار سال مانند یک روز است، پس آنچه در تاریخ بشری در طول چند قرن رخ می‌دهد همانند یک روز در تاریخ الهی کتاب مقدس است. روز خداوند با ظهور عیسی مسیح و ریزش روح القدس آغاز شد و آنچنان که یوئیل به روشنی نشان می‌دهد، با بازگشت عیسی مسیح و داوری نهایی پایان می‌یابد. بنابراین، از جهاتی ما اکنون در روزهای آخر بسر می‌بریم. و تمامی قرون تاریخ بشر باید از نقطه نظر داوری و نجات خدا نگریسته شود. یا چنانکه یوئیل می‌گوید، بلاى ملخ داوری کنونی خدا است و هشدار می‌دهد که داوری نهایی نزدیک است.

نکته سوم. "تقسیم‌بندی کتاب یوئیل".

به کتاب یوئیل می‌توان این عنوان را دارد: "بلا، توبه و وعده خدا." این کتاب دارای دو بخش است: "بخش ۱": فصول ۱ تا ۲: ۱۷. موعظه درباره توبه. بلایی که قبلاً در سرزمین اسرائیل واقع شده است (۱: ۲-۲۰). بلایی که هنوز اورشلیم را تهدید می‌کند، مردم را به توبه ترغیب می‌نماید (۲: ۱-۱۷). "بخش ۲": فصول ۲: ۱۸ تا ۳: ۲۱. وعده نجات. نبوت درباره پایان یافتن بلا (۲: ۱۸-۲۷). نبوت در مورد روز خدا برای نجات (۲: ۲۸-۳۲). نبوت راجع به روز خدا برای داوری (۳: ۱-۲۱).

کتاب ملاکی

نکته اول. "نویسنده، دریافت‌کنندگان و تاریخ تألیف کتاب ملاکی".

ملاکی آخرین پیامبر از میان دوازده پیامبر کوچک است. "ملاکی" یعنی "پیام‌آور من". وی برای اسرائیل نبوت کرد (۱: ۱). با توجه به اینکه مانند عزرا، حکومت را با اسم پارسی آن نامید، پس بعد از تبعید در زمان امپراتوری پارس نبوت می‌کرد (۱: ۸؛ عزرا ۵: ۱۴). معبد دوم برقرار بود، و آنچنان که گناهان قوم نشان می‌دهد، آنها دیگر اشتیاق خود برای پرستش خداوند در اورشلیم را از دست داده بودند (۱: ۷؛ ۲: ۱؛ ۳: ۱ و ۱۰). بنابراین ملاکی می‌بایست مدتها پس از حجی و زکریا نبوت کرده باشد. موعظه او همانند موعظه نحمای حاکم است (۲: ۱۱؛ ۱۳: ۲۳؛ ۳: ۸-۱۰؛ ۴: ۱۳-۱۰). احتمالاً بین سالهای ۴۳۲ الی ۴۲۰ قبل از میلاد نبوت می‌کرد.

نکته دوم. "پیام اصلی کتاب ملاکی".

اول. "قوم خدا نباید با تقدیم هدایای بی‌ارزش به خدا به او بی‌احترامی کنند." قوم اسرائیل باید بهترین بهترین قربانیها و هدایای خود را به حضور خدا بیاورند. با این وجود، آنها قربانیهایی را به خدا تقدیم می‌کردند که حتی جرات نداشتند به حضور حاکم ببرند. آنها حیوانات مجروح، لنگ و بیمار را قربانی می‌کردند. بنابراین، قربانی‌هایشان بی‌فایده بود، زیرا خدا چنان قربانی‌هایی را نمی‌پذیرد (۱: ۱۰).

دوم. "کاهنان خدا نباید سبب لغزش قوم شوند".

کاهنان اسرائیل باید در احترام به نام خدا بمانند، راهنمایی درست کنند، در عدالت و صلح با خدا سلوک نمایند و مردم را از گناه دور سازند (۲: ۵-۷). با اینحال آنها خود از پیروی از طرق خدا فاصله گرفتند، عهد را زیرپا گذاشتند، در مسایل مربوط به شریعت خدا انصاف را رعایت نکردند و با تعالیم غلط خود باعث لغزش بسیاری از مردم شدند (۲: ۸-۹). از این رو، خداوند بر آنان لعنت خواهد فرستاد و برکات را به لعنتها تبدیل خواهد کرد.

سوم. "قوم خدا نباید طلاق بگیرند یا با غیرایمانداران ازدواج کنند".

ازدواج رویدادی جدی است، زیرا خدا آن را عهد بین مرد و زنی می‌داند که هر دو به خدا ایمان دارند (۲: ۱۴). بنابراین، قوم خدا نباید با غیرایمانداران ازدواج کنند. در ازدواج، خداوند این دو شخص را در جسم و روح یک می‌کند. و از طریق ازدواج، خداوند بدنبال اولاد خداشناس است، فرزندان که به او اعتماد و از او اطاعت کنند (۲: ۱۵). از بین قوم خدا آنهایی که ازدواج می‌کنند، نباید پیمان خود با شریک زندگی‌شان را نقض کنند.

چهارم. "روز خداوند".

عموماً افراد پارسا در اسرائیل قانون خدا بر روی زمین را زیر سوال می‌بردند و می‌پرسیدند، "عدالت خدا کجاست؟" (۲: ۱۷). به این دلیل چنین می‌دیدند که افراد بدکار کامیاب هستند و ظاهراً خدا با آنها مدارا می‌کند (۳: ۱۴-۱۵). بنابراین نبی اعلام کرد که روز خداوند ناگهانی خواهد آمد (۳: ۱). روز خداوند با آمدن «فرشته عهد» شروع می‌شود. در جای دیگر «فرشته خداوند»

نامیده می‌شود (زکریا ۱: ۱۲)، که شخص دوم تثلیث در نقش خود به عنوان واسطه پیمان قدیم می‌باشد. بنابراین «فرشته خداوند» تجلی عیسی مسیح در دوران عهد عتیق است. او مانند آتشی تصفیه‌کننده خواهد بود و بدکاران را از عادلان جدا خواهد کرد (۳: ۲ و ۱۸). به عنوان عکس‌العمل نسبت به نبوت ملاکی، طوماری یادگاری در اسرائیل نوشته شد، که محتوی اسامی عادلان بود، یعنی نام کسانی که ترس خدا را داشته و نام او را گرامی می‌داشتند (۳: ۱۶). پس در ایام عهد عتیق قوم اسرائیل خود بین کسانی که شرور بودند و آنهایی که عادل بودند پیشاپیش تمایز روشنی قائل شده بود، چنانکه رومیان ۹: ۶ تعلیم می‌دهد، "زیرا همه کسانی که از اسرائیل اند، اسرائیلی نیستند" (ترجمه قدیمی). عادلان قادر بودند فرزندان عدالت بیار آورند (۳: ۳ و رومیان ۱۲: ۱). در حالیکه فصل ۳: ۴ این قوم عادل را به عنوان قوم متعلق به اورشلیم و یهودیه توصیف می‌کند، فصل ۱: ۱۱ آنها را قومی می‌داند که از تمام ملل دنیا می‌آیند. این نشان می‌دهد که گفته‌های عهد عتیق در مورد قوم عادل در اسرائیل باید به همه اقوام در عهد جدید عمومیت داده شود. نبوت عهد عتیق در عهد جدید تحقق می‌یابد و بنابراین همواره باید در پرتو عهد جدید تفسیر شود. در روز خداوند، کاملاً آشکار خواهد شد که چه کسانی عادل و چه کسانی بدکار هستند. روز خداوند همانند تنور خواهد سوزاند. تمامی بدکاران مانند کاهی خواهند بود که در روز خداوند بر آتش قرار گرفته، و کاملاً نابود می‌شوند (۴: ۱). اما برای عادلان، عدالت یا نجاتشان مانند آفتاب طلوع خواهد کرد، و شرارت را کاملاً محو و شفای همه زخم‌ها و ضعفها و رهایی از تمام رنجها را به ارمغان خواهد آورد (۴: ۲). نبوت عهد عتیق مستور است و نمی‌تواند بین آمدن اولیه و ثانویه عیسی مسیح تمایز قائل شود. با توجه به عهد جدید، در آمدن اولیه عیسی مسیح، ایمان به عیسی مسیح عادل را از شرور جدا می‌کند. و در آمدن ثانویه عیسی مسیح، بالاخره همه فرق بین عادل و بدکار، و بین کسانی که خداوند را خدمت کردند و آنهایی که چنین نکردند، را خواهند دید (۳: ۱۸).

نکته سوم. "تقسیم‌بندی کتاب ملاکی"

به کتاب ملاکی می‌توان این عنوان را داد: "محکومیت گناه و اعلام روز خداوند." این کتاب دارای دو بخش است: "بخش ۱": فصل ۱: ۱ تا ۲: ۱۶. محکومیت گناه. "بخش ۲": فصل ۲: ۱۷ تا ۴: ۶. اعلام روز خداوند.

تکلیف برای هفته آینده

اول. نکته قابل توجه: در اینجا معرفی کتب عهد عتیق به پایان می‌رسد. در طی دو هفته آینده کتاب مکاشفه را بررسی خواهیم کرد. لطفاً کتاب مکاشفه را مرور کنید.

دوم. کتابهای دستور عمل "بروید و ملکوت خدا را موعظه کنید" را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید. این آدرس را به حروف تکرار میکنم

سوم. هر شب تا چهارشنبه به برنامه "دوره شاگردسازی از رادیو" گوش دهید.